

Mihai Tican fost un renumit explorator român, cu o viață agitată, palpitantă și interesantă. Născut în 1893 în Berevoiești, aproape de Câmpulung – Muscel, se îmbarcă pe un vas și ajunge în Argentina, unde, timp de 14 ani, va fi: hamal, văcsuitor de ghete, șofer. Este îngrijit de o familie înstărită, datorită căreia va putea să-și continue studiile și să învețe spaniola, portugheza, greaca, franceza. Primele însemnări din călătoriile făcute le publică în Argentina, adăugându-și la numele său pseudonimul literar „Rumano”, adică „Românul”, mândru fiind de țara sa de origine. Patriotismul lui Mihai Tican Rumano se concretizează în cartea pe care a publicat-o la vârsta de 23 de ani, „Despre pământul drag al patriei mele”. A scris mai multe cărți inspirate din călătoriile pe care le-a făcut pe mai multe continente. Este un explorator despre care în țara sa se vorbește prea puțin. Randurile de față sunt o prea mică reparație pentru Românul Mihai Tican.

Cartea „Lacul cu elefanți” a apărut în 1930. E de remarcat talentul de povestitor al autorului, cu buna folosire a metaforelor, epitetelor, personificărilor. Firul întâmplărilor se desfășoară cu rapiditate și cu un crescendo care fac din lectură o întreprindere ușoară și interesantă.

Mihai Tican Rumano are o paletă largă și deosebit de „colorată” de descriere a locurilor africane pe unde îl duce interesul descoperirii „Lacului cu elefanți” din continentul african.

„Pe înălțimi colorate în toate tonurile albastrului, din cauza reverberației razelor solare, se cațără tot felul de plante, printre care cactuși lungi, cu brațe țepoase și întortocheate, se țin parcă de mână ca să nu se prăvălească pe lunecuşul pantei puternic înclinate a râpelor cenușii.”

Rumano este un iubitor de natură. De limitele și inconștiența albilor care până la începutul celui de-al doilea război mondial au vânat în Africa cât au vrut, se face părtaș și explorator-scriitor. Are momente de conștientizare a pericolului vânării peste măsură a animalelor sălbatice:

„Veniți aici cu gândul să ucidem, nu vedem acum în acest act decât o sinistră profanare a majestății și sfințeniei naturii.”

Poate că nesfarșitele „rezerve” din perioada când autorul era și vânător, și explorator al unor locuri pe unde nu mai fusese picior de om alb, l-au împins pe el și pe mulți alții la acte pe care azi le-am considera adevărate crime. Pe vremea aceea, de exemplu,

„...doi sau trei [caimani] se apropiară de plută, pe când ceilalți, vreo sută, se țineau cu prudență la distanță.”

O asemenea imagine ar părea cu totul ireală azi...

Constat cu o părere de rău pe care n-o ascund că noi românii, avem „continuitate” în preluarea unor cuvinte din alte limbi, deși echivalentele în românește nu lipsesc! Mihai Tican Rumano spune în cartea sa: „bufalii” - în loc de „bivolii sălbatici”, „factoreria” (am găsit și varianta „factoria”) în loc de „fabrică”. Sigur că generalizarea pe care am făcut-o are, poate, un important coeficient de neadevăr, dacă ținem seama că autorul și-a scris romanele înfa în spaniolă, apoi le-a tradus în limba sa maternă.

„...am ajuns spre sfârșitul lui octombrie la factoreria prietenului Laffite.”

Georges Laffite, un belgian care lucra pe vremea aceea în Congo Belgian și alături de care Mihai Tican Rumano va face mai multe călătorii în Africa.

Cartea este interesantă și prin explicațiile (diferite față de cele acceptate astăzi) date unor cuvinte, pe care le-am citit la subsolul paginilor. De exemplu, explicația cuvântului „hamac”, un cuvânt intrat de mulf în circuitul lingvistic românesc, este:

„Hamacuri=un fel de târgi-brancarde pentru transportul călătorilor, purtate de câte patru negri.”

„Lacul cu elefanți” este o remarcabilă lucrare literară și științifică. Autorul nu ezită să ne bucure gândul cu expresii de genul:

„...un sforăit formidabil mă vesti că trecuse granițele conștientului.”

Sau să folsească expresii care vor fi preluate de alții peste decenii, cum ar fi scriitoarea belgiană (la fel ca prietenul lui Rumano, Laffite) Amélie Nothomb în „Antichrista” (roman apărut în 2003)

„Problema era într-adevăr foarte gravă pentru un om așa de cinstit ca autorul zilelor mele.”

scria Mihai Tican Rumano în „Lacul cu elefanți” - apărut în 1930

„I-am convocat pe autorii zilelor mele în ceea ce fusese camera mea și le-am povestit totul.”

scria Amélie Nothomb în „Antichrista” – apărut în 2003...

Autorul romanului a ținut în permanență legătura cu țara, dacă nu fizic, cel puțin cu gândul. Vanător și explorator în Africa, Rumano scrie:

„Nu e lipsit de interes să adaug că pilea pythonului vânat în pădurile Guineei avea 11 metri și 71 cm, iar lățimea de 1 metru și 26 cm. Trebuie să menționez că pielea acestui superb exemplar, după ce a fost adusă de mine în țară și expusă în fața vitrinei unei mari librării de pe actualul Bulevard al Republicii și apoi în vitrina unui magazin de încălțăminte de pe Calea Victoriei.”

Apoi pielea impresionantului șarpe

„A fost dată în primire profesorului dr. Gr. Antipa, ca dar din partea mea Muzeului Zoologic din Șoseaua Kiseleff, al cărei director era.”

Oare mai există pielea aceea de șarpe în actualul Muzeu Antipa?

Cartea are spre finalul ei un sfat care acum mi se pare mai valabil decât la momentul când Mihai Tican Rumano l-a scris:

„Se vede că vânătoreea de fiare imbată pe vânător, producând asupra-i un efect asemănător cu acela pe care-l simte novicele ce învață să conducă un automobil. [...] când se simte în stare să conducă o mașină, unicul său gând e să-i dea o viteză nebună.”

Da...Bine spus! În afară de aceasta, tot din cauza vitezei cu care ne deplasăm prin viață, uităm de cei care au făcut ceva pentru prestigiul României. Citesc pe internet că există casa memorială Mihai Tican Rumano, dar are puțini vizitatori, fiind greu de găsit în lipsa unor indicatoare.

P.S. Cu un simplu [„click”](#) veți putea asculta varianta radiofonică a romanului „Lacul cu elefanți”.